

O Programu početne obuke i stručnog usavršavanja Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH i planiranim aktivnostima 2017. godine

Pripremio: Almir Tabaković, Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine

Kontinuirana obuka se sastoji od obuke usmjerene kako na primjenu zakonskih propisa, tako i na praćenje izmjena istih, zatim na razvijanje sudijskih i tužilačkih vještina, te upoznavanje sa međunarodnim standardima i propisima Evropske unije. To određuje i sadržaj Programa stručnog usavršavanja sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine. Stručno usavršavanje daje mogućnost razmjene iskustava i ujednačavanja sudske prakse, te kroz pojedine aktivnosti, predstavlja forum za razmjenu mišljenja sa predstavnicima drugih profesija (javnih službi, policije, administrativnog osoblja u sudovima i tužilaštvima, psihologa, socijalnih radnika itd.).

Shodno pozitivnim zakonskim propisima, te Strategiji za početnu obuku i stručno usavršavanje za period 2017.-2020. godinu, početnom obukom su obuhvaćene tri kategorije lica i to stručni saradnici i pripravnici zaposleni u sudovima i tužilaštvima, te novoimenovani sudije i tužioci.

Opći cilj pružanja početne obuke ovim kategorijama lica jeste sticanje znanja i vještina neophodnih za efikasno vršenje sudijske, odnosno tužilačke funkcije, uključujući sticanje svestranih znanja kroz praćenje iskustava iz prakse, sagledavanje etičnosti profesije i uopćno svih segmenata uloge i značaja odgovornosti koje su ovim licima povjerene u njihovom radu, te značaja profesije sudije i tužioca u društvu u cjelini.

Provođenjem stručnog usavršavanja sudija i tužilaca, te početnom obukom lica koja se namjeravaju baviti tom ulogom, kroz proces sticanja znanja, te razvijanja vještina polaznika obuka, Centri doprinose izgradnji i jačanju efikasnog pravosudnog sistema u Bosni i Hercegovini.

Planirane aktivnosti CEST Federacije BiH u drugoj polovini 2017. godine

Prilikom kreiranja programa početne obuke programa stručnog usavršavanja za 2017. godinu (u daljem tekstu: Program) i edukativnih aktivnosti Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centar) se vodio preporukama Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, preporukama iz Izvještaja Evropske komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2016.godinu, kada su u pitanju jačanja postojećih kapaciteta u oblastima: Vladavina prava, Sloboda kapitala i usluga, Borbi protiv cyber kriminala, Borba protiv pranja novca, Borba protiv organizovanog kriminala, trgovini ljudima, zatim Mišljenjima CCJI, GRECO Izvještaja o evaluaciji Bosne i Hercegovine i Preporuka Rec(200)19 Komiteta ministara Vijeća Evrope.

Centar intenzivno radi na pripremi i realizaciji edukativnih aktivnosti nosilaca pravosudnih funkcija iz Programa početne obuke i programa stručnog usavršavanja za 2017. godinu. Prepoznajući nastojanja pravosudne zajednice da osigura vladavinu prava, efikasniju zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, Centar je u programu za 2017. godinu značajnu pažnju posvetio realizaciji edukativnih aktivnosti iz oblasti zaštite ljudskih prava, primjene Evropske konvencije o ljudskim o pravima i evropskom pravu. Vodeći se potrebama pravosudne zajednice u drugom dijelu 2017. godine Centar

nastoji realizirati 9 seminara i radionica na teme ljudskih prava i primjene Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Tako će od juna tekuće godine biti u fokusu teme iz oblasti prava osoba sa duševnim smetnjama i invaliditetom, pravo na slobodu izražavanja i harmonizacija sudske prakse u okviru člana 10 EKLJP, unapređenje primjene standarda EKLJP-a i nacionalna interpretacija Konvencije u radu redovnih sudova u Bosni i Hercegovini, diskriminacija manjinskih grupa i njeno suzbijanje, ravnopravnost spolova kao i novine u sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava.

Pregled realizacije navedenih edukativnih aktivnosti na teme:

- Zaštita interesa osoba sa duševnim smetnjama i invaliditetom, (Sarajevo, juni 2017. godine);
- Novine u praksi Evropskog suda za ljudska prava, (Sarajevo, juni 2017. godine);
- Zakon o zabrani diskriminacije i međunarodni standardi koji se odnose na diskriminaciju, (Vitez, septembar i Čapljina, oktobar 2017. godine);
- Nacionalna interpretacija Evropske Konvencije o ljudskim pravima u BiH - izazovi u praksi domaćih sudova, (oktobar 2017. godine);
- Pravo na slobodu izražavanja: član 10 EKLJP, (novembar 2017. godine);
- Aktuelna praksa Ustavnog suda Bosne i Hercegovine po apelacijama iz krivične oblasti, (Sarajevo, oktobar 2017. godine);
- Aktuelna praksa Ustavnog suda Bosne i Hercegovine po apelacijama iz građanske oblasti, Sarajevo, (novembar 2017. godine);
- Edukacija edukatora u oblasti Evropskog prava i EKLJP, (Sarajevo, septembar 2017. godine).

Seminari kontinuirane obuke sudija i tužilaca u oblasti ljudskih prava i Evropske konvencije biće realizirani uz podršku i saradnju Ureda OSCE-a u Bosni i Hercegovini, Aire centra iz Londona, IRZ Fondacije i Vijeća Evrope u Sarajevu.

U nastojanju pružiti posebnu ciljanu obuku stručnih saradnika, pravnih savjetnika Ustavnog suda BiH i Suda BiH o adekvatnoj primjeni Evropske konvencije o ljudskim pravima na nacionalnom nivou, Centar je u saradnji sa AIRE centrom iz Londona kroz realizaciju projekta „Jačanje kapaciteta pravosuđa u Bosni i Hercegovini za evropske integracije“ realizirao obuke navedenim stručnim saradnicima. Uz ostvarenu dobru saradnju nastavlja se realizacije obuka na teme adekvatnoj primjeni Evropske konvencije o ljudskim pravima na nacionalnom nivou za nosioce pravosudnih funkcija, sudije svih nivoa u Bosni i Hercegovini.

U domenu jačanja edukacije na temu ljudskih prava Centri za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH, Republici Srpskoj i Pravosudna komisija Brčko distrikta BiH učestvuju u realizaciji Regionalnog Projekta Vijeća Evrope i Evropske unije „Jačanje pravosudne ekspertize o slobodi izražavanja i medija u Jugoistočnoj Evropi“, po pitanju primjene Člana 10 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama. U okviru projekta predviđena je izrada priručnika, edukativnog materijala i radionice za sudije i tužioce na temu člana 10 Pravo na slobodu izražavanja i harmonizacija sudske prakse u okviru člana 10 EKLJP, zatim primjena standarda EKLJP-a u kontekstu zaštite od klevete i kontestu govora mržnje. Edukativne aktivnosti biće realizirane u mjesecu novembru 2017. godine.

Pored navedenih aktivnosti iz domena krivične oblasti kontinuirane obuke tokom druge polovine 2017. godine, akcenat je prvenstveno na unapređenju standarda u krivičnom postupku i temama forenzike i uviđaja, glavnog pretresa, tehnika izrade presude, postupka po žalbi, nasilja nad djecom, visokotehnološkog kriminala i terorizma, djela počinjenih iz mržnje i aktuelnoj praksi Vrhovnog suda Federacije BiH u kontekstu Evropske konvencije o ljudskim pravima i slobodama.

U okviru Projekta „Pravda za djecu“ u saradnji sa UNICEF-om noviteti u krivičnoj oblasti odnose se na seminare napredne obuke sudija i tužilaca za maloljetnike. Pored osnovne specijalizacije programom su zastupljeni seminari na temu: dječije psihologije, nasilja nad djecom i značaj i uloga opservacije i dijagnostike u krivičnom postupku prema maloljetnicima, čija je realizacija predviđena za juni i septembar 2017. godine.

Misija OSCE-a u BiH podržava i nekoliko seminara iz oblasti krivičnog prava, kao što su seminar na kojem će se govoriti o krivičnim djelima počinjenim iz mržnje i radionicu na temu modernih tehnologija i tehnika trgovine ljudima, planirane za oktobar 2017. godine.

Uspostavom programa specijalizirane obuke sudija i tužilaca iz oblasti materijalnih i procesnih zakona vezanih za predmete ratnih zločina, što obuhvata obuku o praksi MKSJ, kao i praktična iskustva drugih jurisdikcija, u okviru saradnje s Misijom OSCE-a u BiH kroz projekat „Osiguranje efikasnog procesuiranja predmeta ratnih zločina u BiH kroz sveobuhvatno jačanje kapaciteta“, predviđena je realizacija osnovne obuke stručnih saradnika u sudovima i tužilaštvima koji rade na predmetima procesuiranja ratnih zločina. Realizacija je predviđena za drugo polugodište u trajanju od osam dana.

Neophodno je pomenuti i saradnju sa OPDAT-om u okviru projekta za razvoj, pomoć i edukaciju u prekomorskim zemljama, koja saradnja se nastavlja i u ovoj godini kroz zajedničku realizaciju edukativnih aktivnosti iz oblasti krivičnog prava na teme finansijskih istraga i trgovine ljudima, koje su planirane za jesen 2017. godine.

Specijalizacija tužilaca 2016.-2017. godine realizirana u saradnji sa Projektom „Jačanje tužilačkih kapaciteta u sistemu krivičnog pravosuđa“ i USAID-ovim „Projektom pravosuđa“ u BiH i kao zajednička aktivnost Centara za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH, Republici Srpskoj i Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH započela prethodne godine, završava se krajem 2017. godine. U prvom polugodištu završene su aktivnosti obuke za grupe tužilaca kibernetički kriminal i korupcija. Do kraja godine, od septembra do decembra, biće realizirane tri aktivnosti za grupu tužilaca organizirani i privredni kriminal, koji obuhvataju teme istrage, dokazivanja, digitalnih fokaza te suđenja u medijski eksponiranim predmetima. Ovim aktivnostima biće završena dvogodišnja edukacija tri grupe tužilaca koji rade u okviru suzbijanja organiziranog i privrednog kriminala i korupcije.

Borba protiv terorizma ističe potrebu saradnje svih aktera u procesu otkrivanja, procesuiranja i osuđivanja ovog oblika kriminaliteta kao i suzbijanja finansiranja terorizma. U okviru UNODC Projekta kao zajednička aktivnost Centara za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH, Republici Srpskoj i Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH priprema se edukativni modul koji će predstaviti domet, strukturu i dinamiku fenomena stranih terorističkih boraca, elemente sadržaja krivičnih djela i istraga u vezi sa stranim terorističkim borcima, te implikacije istraga na ljudska prava, istrage i presuđivanja slučajeva u vezi sa stranim terorističkim borcima. Nakon toga, realizacija seminara na temu Istraga i presuđivanje slučajeva koji uključuju strane terorističke borbe u jugoistočnoj Evropi predviđena je za septembar 2017. godine.

Seminar na temu „Zloupotrebe interneta u terorističke svrhe“, gdje će biti govora kako terorističke organizacije koriste internet, upotreba interneta i borba protiv terorizma online, kao novitet u programu predviđena je za oktobar 2017. godine.

Realizacijom programa kontinuirane obuke sudija i tužilaca Centar je nastoji imati inovativan pristup novim zahtjevima pravosudne zajednice, na način da je usvajanjem određenih novih zakona

pristupi pripremi i realizaciji obuke nosilaca pravosudnih funkcija, izradom edukativnih materijala na nove teme i održavanjem seminara i radionica.

Svakako, za više informacija o samom Programu početne obuke i programu stručnog usavršavanja za 2017. godinu, terminima seminara i realizaciji istog posjetite internet stranicu Centra <http://www.fbih.cest.gov.ba/>.